

Handlingsprogram

Mot våldsbejakande extremism

Kinda
kommun

Antagen:	20170130 Kommunfullmäktige §6
Revideras:	
Förvaltning:	Kommunstyrelsens förvaltning
Dokumentansvarig:	Säkerhets- och beredskapssamordnare

Handlingsprogram	1
Våldsbejakande extremism	3
Begreppet våldsbejakande	3
Begreppet radikalisering (förändringsprocess)	3
Handlingsmöjligheter vid identifiering av våldsbejakande extremism	3
Värdera risken	3
Möjligheter vid radikalisering.....	4
Om du ser misstänkt rekryteringsmaterial:.....	4
Om du ser eller hör om misstänkt rekryteringsaktivitet:	4
Tecken vid våldsbejakande extremism.....	5
Tecken för grupper:	5
Tecken på individen:.....	5
Exempel på åsikter:	5
Exempel på relationer:	5
Symboler vid våldsbejakande extremism.....	6
Våldsbejakande vänsterextremism, vanliga symboler:.....	6
Våldsbejakande islamism, vanliga symboler:	7
Våldsbejakande högerextremism, vanliga symboler:	8
Samverkan	9
Kontakt	9
Vid konkreta hot:.....	9
Stöd vid oro:	9
Kontaktpersoner i Kinda kommun:	9
Hänvisning	10

Våldsbejakande extremism

Att förebygga förekomsten av våldsbejakande extremism är av avgörande betydelse för att förhindra att odemokratiska krafter får fäste i samhället. För att göra detta krävs ett väl fungerande och långsiktigt samarbete mellan de aktörer som på olika sätt berörs av frågan. Det handlar om både offentliga verksamheter så som kommun, skola, fritidsverksamhet, socialtjänst, polis och säkerhetspolis samt civilsamhällsaktörer så som idrottsföreningar, ungdomsorganisationer och religiösa samfund.

Begreppet våldsbejakande

Våldsbejakande extremism handlar om att bejaka och bruka våld som medel för att förverkliga extrema ideologiska åsikter och idéer.

Våldsbejakande extremistmiljöer kan utgöra ett hot mot samhällets grundläggande struktur, dess styrelseskick, de politiska företrädarna på olika nivåer och även massmedia. Härigenom kan våldsbejakande extremistmiljöer utgöra hot mot hela demokratin. Vidare ett allvarligt hot mot medborgares möjligheter att utöva sina demokratiska rättigheter.

Tanken är fri i det demokratiska samhället, hur extrem den än är. Men våld som medel för att förverkliga extrema ideologiska tankar är brottsligt.

Med våldsbejakande extremism avses till exempel den våldsbejakande högerextremistiska vit makt-miljön, den våldsbejakande vänsterextremistiska autonoma miljön och den våldsbejakande islamistiska extremistmiljön

Begreppet radikalisering (förändringsprocess)

Den process som leder till att en person eller en grupp stödjer eller utövar ideologiskt motiverat våld för att främja en sak.

Handlingsmöjligheter vid identifiering av våldsbejakande extremism

Det finns två vägar att gå. Antingen följs tecken på oro upp direkt, eller så krävs ytterligare utredning för att bedöma fallet.

Samråd alltid med kontaktpersonen mot våldsbejakande extremism (0494-190 00) och din närmaste chef vid misstanke eller oro.

Värdera risken

I förebyggande arbete med grupper och individer bör man värdera konsekvenserna av att agera eller vara passiv. Värderingen tar t ex hänsyn till:

- Riskerar en insats att förvärra problemet och ytterligare stigmatisera individen? Insatsen kan tolkas kontraproduktivt som en bekräftelse på att myndigheterna övervakar och förföljer individen.
- Riskerar man att situationen eskalerar? Att marginalisera grupper eller individer kan samtidigt innebära att man förlorar viktiga sociala aktörer som hade kunnat bromsa att något allvarligare händer.
- Riskerar man att missbedöma ungas beteende genom att bortse från rätt kontext?
- Exempel: yttre symboler som tatueringar eller kläder kan vara tydliga risktecken i en miljö, men absolut inte i en annan. Kontexten avgör vad som avviker från normen och vad som är mainstream.

- Riskerar man en förvärring av problemet, om man inte agerar?
- Riskerar man att göra ett oroande eller problematiskt beteende normalt och accepterat om man förhåller sig passiv?
- Finns någon risk för omgivningen vid utebliven åtgärd?

Möjligheter vid radikalisering

- Dialog: utgå från eller bygg befintliga relationer för att skapa tillit som kan rymma dialog med individen, föräldrar eller annan vuxen som en ung individ är trygg med kan behöva involveras. Läs mer i Metodstöd för dialog med unga (samtalskompassen.samordnarenmotextremism.se).
- Samverkan: Samverka med olika kompetenser och erfarenheter, ta kontakt med andra relevanta aktörer. Det handlar inte om överreagera, utan att få olika synpunkter som är viktiga för helhetsbilden.
- Nätverk: att mobilisera både professionella och personliga nätverk runt individen kan vara effektivt för att skapa en insats där föräldrarna, familjen eller andra närstående vuxna involveras i problemen och hur de ska lösas.
- Samtal: kalla individen och föräldrarna till samtal. Situationen avgör hur samtalen läggs upp och vem som kallar. Om det är möjligt bör föräldrarna vara med, men det kan också vara direkt olämpligt.
- Informera: det kan finnas fler institutioner och instanser i kommunen som har behov av att informeras och som kan bidra till särskilda insatser för individen. Inom samverkansgruppen bör det finnas kunskap om vad lagstiftning kräver och kan erbjuda.
- Utred: om det finns underlag för det – tillsätt en utredning för eventuella stödinsatser. Det kan handla om att individen visar sig ha gått så långt in i en radikaliseringsprocess att det krävs särskild avhopparkompetens och resurser. Det kan också handla om att individen är så tätt knuten till en våldsbejakande extremistisk grupp att det utgör en fara för hans eller hennes säkerhet. Då kan kontakt med Säkerhetspolisen krävas. Utredningen kan dock visa att problemet inte är så stort som man beförde.

Om du ser misstänkt rekryteringsmaterial:

- Fotografera eller ta med original till samordnaren.
- Nedteckna när, med datum och tidpunkt, samt plats för materialet. Lämna detta till samordnaren.
- Obs! Spara ingen information. Samordnaren förmedlar all information till polisen och inget sparas hos kommunen. Polisen informerar sedan vidare inom sin egen underrättelseverksamhet och utför en egen utredning. Viss allmän information delges tillbaka till samordnaren som vidarebefordrar detta till berörd förvaltning och chef.

Om du ser eller hör om misstänkt rekryteringsaktivitet:

- Dokumentera eventuella namn, även om det bara figurerar flyktigt, samt tid, plats, datum, vilka individer som närvarar samt vad de diskuterar.
- Delge samordnaren informationen. Spara inte kopior.
- Obs! Spara ingen information. Samordnaren förmedlar all information till polisen och inget sparas hos kommunen. Polisen informerar sedan vidare inom sin egen underrättelseverksamhet och utför en egen utredning. Viss allmän information delges tillbaka till samordnaren som vidarebefordrar detta till berörd förvaltning och chef.

Tecken vid våldsbejakande extremism

Att en person uppvisar ett eller flera av följande tecken behöver inte automatiskt betyda att personen är på väg att radikaliseras eller att det finns en närvaro av våldsbejakande extremism i kommunen. Dock kan detta vara anledning att närmare undersöka situationen i syfte att bättre kunna bedöma om ytterligare insatser är nödvändiga.

Tecken för grupper:

- Att många ger uttryck för en känsla av otrygghet
- Att många känner och visar bristande tillit till varandra och till samhället
- Att det förekommer våld, skadegörelse eller annan kriminalitet som riktar sig mot specifika institutioner eller grupper av människor
- Att många upplever sig diskriminerade eller orättvist behandlade
- Att det klottras åsikter och budskap genom symboler och märken från extrema grupper.

Tecken på individen:

- Att individen besöker hemsidor, läser böcker eller ser filmer med våldsbejakande extremistiskt budskap.
- Att individen är inblandad i: skadegörelse, våld, våldsamma sammandrabbningar eller upplopp, möten med extremistiska budskap.
- Att individen börjar omge sig med extremistiska symboler, klär sig enligt en viss grups klädkod eller tatuerar sig med särskilda symboler kopplat till olika extrema rörelser.
- Att individen är inblandad i kriminalitet eller annan typ av allvarligt riskbeteende.

Exempel på åsikter:

- Intoleranta åsikter, förkastar demokratiska principer, är övertygad om att de egna åsikterna är de enda riktiga, försöker argumentera, överbevisa andra och accepterar inga andra åsikter.
- Ger uttryck för konspirationsteorier, synen på andra som fiender, hat mot bestämda grupper. Det kan vara judar, muslimer, svenskar, kapitalister, invandrare, homosexuella osv.
- Argumenterar för absoluta lösningar och att vissa situationer kan lösas med våld till exempel att en viss grupp ska bort, att samhället ska sprängas osv.
- Försöker legitimera extrema värderingar genom att peka på missförhållanden i samhället eller världen.

Exempel på relationer:

- Isolerar sig eller har dåliga relationer till familjen.
- Har relationer till personer eller grupper som ger anledning till oro, t ex kopplingar till kriminalitet eller våldsbejakande extremism.
- Ligger av med fritidsintressen och lämnar gamla kompisar och gäng.
- Drastiskt förändrar sociala mönster

Symboler vid våldsbejakande extremism

Här visas några av de vanligt förekommande symbolerna i samband med våldsbejakande extremism bland:

- Våldsbejakande vänsterextremister
- Våldsbejakande islamister
- Våldsbejakande högerextremister

Mer ingående information avseende symboler finns bland annat att tillgå på följande länkar:

<http://skola.expo.se/symbollexikon.html>

<http://symbollexikon.html>

Våldsbejakande vänsterextremism, vanliga symboler:

Antifascistisk aktion

Symbolen avbildar två flaggor, en röd och en svart, omgärdade av en svart cirkel.

Revolutionära fronten

Symbolen avbildar organisationens initialer omgärdade av ett rött kugghjul.

Våldsbejakande islamism, vanliga symboler:

IS, ISIS

Symbolen/Flaggan avbildar, överst i flaggan finns shahada, den muslimska trosbekännelsen: "Det finns ingen Gud utom Allah, Mohammed är Guds budbärare". Cirkeln med texten sägs symbolisera Mohammeds sigill.

Jabhat al-Nusrah

Symbolen/Flaggan avbildar, överst i flaggan finns shahada, den muslimska trosbekännelsen: "Det finns ingen Gud utom Allah, Mohammed är Guds budbärare". Under shahadan står texten Jabhat al-Nusrah

Al-Shabaab

Symbolen visar två AK-47 över en uppslagen Koran mot bakgrunden av Somalias karta. Texten utgörs av en muslimsk shahada, den muslimska trosbekännelsen: "Det finns ingen Gud utom Allah, Mohammed är Guds budbärare". Al-Shabaab använder också samma svarta flagga som IS.

Våldsbejakande högerextremism, vanliga symboler:

Nordiska motståndsrörelsen (tidigare Svenska motståndsrörelsen)

Symbolen föreställer en svart "Tyr-runa (fornnordiska guden Tyr) mot en grön bakgrund. Runan användes i Nazityskland och ska symbolisera kamp och seger. (Källa: Expo Skola)

Svenskarnas parti (SvP)

Symbolen föreställer en svart runa mot gul botten. Symbolen är en så kallad skräckhjälm som i fornnordisk mytologi ska ha använts för att skrämma fiender.

eller **28**

Blood & Honour

Det urgamla tredelade hakkorset, triskele, förekom inom tredje riket som en symbol för en SS-division, men har framför allt använts som symbol för vit makt sedan mitten av 70-talet. 28 står för andra och åttonde bokstaven i alfabetet B och H.

Ovanstående är alltså bara ett aktuellt axplock av symboler som finns.

Samverkan

En samverkansgrupp bör inkludera aktörer på samtliga preventionsnivåer såsom skola, socialtjänst, fritidsverksamhet, kommunens säkerhetsfunktion och polis. Landstinget är också en mycket viktig samverkanspartner. Därtill kommer företrädare för exempelvis bostadsbolag, räddningstjänst m.fl. Kontinuerlig dialog med länsstyrelsen är också att rekommendera.

I Kinda kommun sker samverkan främst i kommunens SANT-råd och i den lokala Brå-gruppen. Utöver detta så sker mycket samverkan om ungdomar kontinuerligt i den dagliga verksamheten.

Kontakt

Vid konkreta hot:

Gör en polisanmälan direkt samt kontakta kommunens Tjänsteman i beredskap (TiB).

Polisen	tel. 114 114
I akuta lägen	tel. 112
Tjänsteman i beredskap (TiB)	tel. 070-692 61 69

Stöd vid oro:

Anhörigstöd	
Orostelefonen	tel. 020-100 200
Oro kring barn/ungdom	
Anmälan till socialtjänsten	tel. 0494-190 00

Kontaktpersoner i Kinda kommun:

Kontaktperson "Våldsbejakande extremism", Kinda kommun

Säkerhets- och beredskapssamordnare

Kontaktperson mot nationella samordnaren

Säkerhets- och beredskapssamordnare

Kontaktperson i operativa frågor mot polisen

Säkerhets- och beredskapssamordnare

Kontaktperson i brottsförebyggande frågor

Kommunstyrelsens ordförande

Kontaktperson mot socialtjänsten

Socialchef

Kontaktperson ensamkommande barn

Socialchef

Närmast överordnad chef**Hänvisning**

- Våldsbejakande extremism i Sverige, Ds 2014:4.
- Kommittédirektiv 2014:103, En nationell samordnare för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism
- Regeringens skrivelse 2011/12:44, Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.
- SKL 2010, Lokala insatser mot våldsbejakande politisk extremism
- Värna demokratin mot våldsbejakande extremism – Utvärdering av en handlingsplan (Statskontoret 2015)
- När vi bryr oss – förslag om samverkan och utbildning för att effektivare förebygga våldsbejakande extremism (SOU 2013:81)
- Intolerans14 (Stiftelsen Expo 2014)
- Becoming Mulan? Female Western Migrants to ISIS (Institute for Strategic Dialogue 2015)
- Våldsbejakande islamistisk extremism i Sverige (Säkerhetspolisen 2010)
- Säkerhetspolisens årsbok 2014 (Säkerhetspolisen 2015)